“Сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән балалар өчен Әлмәт интернат-мәктәбе”
дәүләт бюджет гомуми белем учреждениесе

Педагогик
киңәшмә утырышында каралды
“29”август 2022 ел. №1
Интернат мәктәбе директоры Л.Р.Мартынова
____
Боерык белән кертелде №98-0
“ 31 ” август 2022 ел

11нче ГОМУМБЕЛЕМБИРҮ сыйныфы өчен
туган (татар) теленнән уку предметы буенча
эш программасы
Атнага **2**сәгать**,** елга **70** сәгать

Төзүчесе:
татар теле һәм әдәбият укытучысы Мөхәммәтҗанова Л.Ф.

Килешенгән:
Директор урынбасары________И.Б.Шарифуллина

МБ утырышында каралды, беркетмә№1 “26 ”август 2022 ел
МБ җитәкчесе ___________М.Г.Шәрипова

Әлмәт 2022 ел

“Сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән балалар өчен Әлмәт интернат-мәктәбе”

дәүләт бюджет гомуми белем учреждениесе

Педагогик
киңәшмә утырышында каралды
“29”август 2022 ел. №1
Интернат мәктәбе директоры
_______________Л.Р.Мартынова
Боерык белән кертелде №98-0
“ 31 ” 08 2022 ел

12нче ГОМУМБЕЛЕМБИРҮ сыйныфы өчен
туган (татар) теленнән уку предметы буенча
эш программасы
Атнага **2**сәгать**,** елга**68** сәгать

Төзүчесе:
татар теле һәм әдәбият укытучысы Мөхәммәтҗанова Л.Ф.

Килешенгән:
Директор урынбасары________И.Б.Шарифуллина

МБ утырышында каралды, беркетмә№1 “26 ”август 2022 ел
МБ җитәкчесе ___________М.Г.Шәрипова

Әлмәт 2022 ел

Эш программасы статусы

Аңлатмалы язу 11-сыйныф.

Эш программасы түбәндәге документларга нигезләнеп төзелде:

1. Россия Федерациясенең “Россия Федерациясендә белем бирү турында”гы Законы (21.12.2012, №273-ФЗ)
2. Россия Федерациясенең “Россия Федерациясе халык телләре турында”гы Законы (25.10.1991, №1807-1, ред.12.03.2014)
3. Сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән укучылар өчен ФГОС нигезендә башлангыч гомуми белем бирү буенча җайлаштырылган төп гомуми белем бирү программасы.
4. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының "Инвалид балаларны өйдә тәрбияләү һәм укыту тәртибе һәм инвалидларның белем алу мөмкинлеген тәэмин итү буенча социаль ярдәм күрсәтүнең өстәмә чаралары турында" 16.06. 2008 ел, 401 нче карары.
5. Татарстан Республикасының “Мәгариф турында”гы Законы (22.07.2013, № 68-ЗРТ)
6. “Татарстан Республикасының халык телләре турында” Законы (8.07.1992, №1560-XII; ред. 12.06.2014№53-ЗРТ)
7. Авторлык программасы: Урта (тулы) гомуми белем бирү мәктәбендә рус телле балаларга татар телен коммуникатив технология нигезендә укыту программасы(1 — 11 нче сыйныфлар) /Төзүче-авторлар: Р.З. Хәйдәрова, Р.Л.Малафеева, Казан:2018
8. Әлмәт интернат мәктәбендә дисциплина, предмет, уку курсларының эш программалары расланышы, эшләү тәртибе, структура нигезләмәсе 1.09.21 № 79-О.
9. Татарстан Республикасы Әлмәт-интернат мәктәбенең 2021-2022 нче уку елына программасы.
10. Татарстан Республикасы Әлмәт-интернат мәктәбенең 2021-2022 нче уку елына базислы уку-укыту планы.
11. Татарстан Республикасы Әлмәт-интернат мәктәбенең 2021-2022 нче уку елына эш программасы турында нигезләмә (локальный акт).

Программа нигезенә Россия, Татарстан Мәгариф һәм фән министрлыкларының мәктәпләрдә урта һәм тулы белем алу стандартлары салынды, ТР Мәгариф министрлыгы тарафыннан расланган «Рус телендә сөйләшүче балаларга татар теле һәм әдәбият укыту программалары» (Казан, «Мәгариф», 2003 ел), 10 нчы сыйныф өчен Р.З.Хәйдәрова, Р.Л.Малафеева тарафыннан эшләнгән (Казан, Мәгариф, 2009), ТР Мәгариф министрлыгы тарафыннан тәкъдим ителгән дәреслеккә нигезләнеп төзелде.

Аңлатмалы язу 12-сыйныф.

Эшпрограммасы түбәндәге **документларны** исәпкә алып төзелде:

Эш программасы статусы.

1. Россия Федерациясенең “Россия Федерациясендә белем бирү турында”гы Законы (21.12.2012, №273-ФЗ)
2. Россия Федерациясенең “Россия Федерациясе халык телләре турында”гы Законы (25.10.1991, №1807-1, ред.12.03.2014)
3. Россия Федерациясенең Мәгариф министрлыгы боерыгы 5.03.2004 №1089.

4. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының "Инвалид балаларны өйдә тәрбияләү һәм укыту тәртибе һәм инвалидларның белем алу мөмкинлеген тәэмин итү буенча социаль ярдәм күрсәтүнең өстәмә чаралары турында" 16.06. 2008 ел, 401 нче карары.
5. Татарстан Республикасының “Мәгариф турында”гы Законы (22.07.2013, № 68-ЗРТ)
6. “Татарстан Республикасының халык телләре турында” Законы (8.07.1992, №1560-XII; ред. 12.06.2014№53-ЗРТ)
7. Авторлык программасы: Урта (тулы) гомуми белем бирү мәктәбендә рус телле балаларга татар телен коммуникатив технология нигезендә укыту программасы(1 — 11 нче сыйныфлар) /Төзүче-авторлар: Р.З. Хәйдәрова, Р.Л.Малафеева, Казан:2018
8. Әлмәт интернат мәктәбендә дисциплина, предмет, уку курсларының эш программалары раслануы, эшләү тәртибе, структура нигезләмәсе 31.08.22 № 98-О.
9. Татарстан Республикасы Әлмәт-интернат мәктәбенең 2022-2023 нче уку елына программасы.
10. Татарстан Республикасы Әлмәт-интернат мәктәбенең 2022-2023 нче уку елына базислы уку-укыту планы.
11.Татарстан Республикасы Әлмәт-интернат мәктәбенең 2022-2023 нче уку елына эш программасы турында нигезләмә (локальный акт).

- Үрнәк программа: Рус телендә сөйләшүче балаларга татар телен һәм әдәбиятын укыту программасы. Төп гомуми белем бирү мәктәбе / Төзүче-авторлар: Р.З.Хәйдәрова, К.С.Фәтхуллова, Г.М. Әхмәтҗанова. – Казан, 2013. (http://mon.tatarstan.ru/rus/file/pub/pub_263450.docx).
- Авторлык программасы: Урта (тулы) гомуми белем бирү мәктәбендә рус телле балаларга татар телен коммуникатив технология нигезендә укыту программасы (1-11 нче сыйныфлар)/ Төзүче-авторлар: Р.З.Хәйдәрова, Р.Л.Малафеева. – Казан, 2014.
(http://mon.tatarstan.ru/rus/programmy.htm?page=2)

Эш программасыныңструктурасы:

Татар теленнәнэшпрограммасыөчөлештәнтора: аңлатмаязуыннан, төпбүлекләреннән, белемһәмкүнекмәләрнеүзэченәалганпрограммасыныңэчтәлегеннән, укучыларныңэзерлекдәрәҗәсеннәталәпләреннән.

Атнага: Татар теле-1 сәг.Елга-атна-35 сәг.

Рус мәктәбендәчиттелбуларактатартелеукытуныңтөпбурычларытүбәндәгеләр:

1. Татар теленеңбарлыктармакларыбуенча эзлекле рәвештәфәннибелембирү.

2. Сөйләмэшчәнлеге төрләребуенчаныклыкүнекмәләрбулдыру. Татартелендәматурһәмдөресаралашыргаөйрәтү.

3. Телдәнһәмязмасөйләмосталыгыһәмкүнекмәләренкамилләштерү, татартелемөмкинлекләреннәнтулысынчафайдалана белергәөйрәтү.

4. Татар телен башка фәннәрбуенчабелемалучарасыбулараккулланыргаөйрәтүкүнекмәләребулдыру.

5. Укучыларныңлогикфикеләүсәләтләренүстерү.

6. Дәреслек, өстәмәһәмбелешмәәдәбиятбеләнэшитү, уку, язукүнекмәләренкамилләштерү.

Рус мәктәпләрендәукучы балаларының рустелендәаралашуларынһәмфәннәрнеңрустелендәүзләштерелүенистәтотып, темаларныүткәндә, грамматиккатегорияләрнеаңлатканда, татартеленәхаскүренешләрнерустелебеләнянәшәкуеп (сопостовительнаяграмматика) аңлатунәтиҗәле.

Укучыларныңгомумиграмоталылыгынтикшерүһәмүстерүөчентөрлехарактердагыдиктантлар, шулайуксүзлекбайлыгынарттыру, бәйләнешлесөйләмүстерү, логикфикерләүдәрәҗәсенкамилләштерүмаксатыннансочинениеһәмизложениеләряздырыла.

Эш программасы тел белеме тармаклары арасында системалылык һәмэзлеклелек, фәннилек, аңлаешлылыкпринципларынистәтотыптөзелде.

Программаның тематик эчтәлеге

11 класс/**11 нчы сыйныф**

Предмет буенча билгеләнгән тематик эчтәлек, якынча сәгатьләр саны	**Тема буенча предмет нәтиҗәсе, коммуникатив максат**
Белем һәм тормыш. Киләчәккә сайлаган юл. Теләк һәм мөмкинлекләр. Казандагы югары уку йортлары. Төрле телләр өйрәнү кирәклеге.	Киләчәккә сайлаган юлың, теләк һәм мөмкинлекләрең, киләчәккә ничек әзерләнүең турында сөйли белү. Казандагы югары уку йортлары, Казан дәүләт университеты Н.И.Лобачевский исемендәге китапханәсе турында сөйли белү. “Телләр белгән – илләр гизгән” проблемасы буенча әңгәмә кора белү. “Бүгенге тормышта конкурент шәхес нинди була?” проблемасы буенча сөйләшә белү.
Дустың булмаса эзлә, тапсаң сакла. Дустым, аның уңай һәм тискәре сыйфатлары, яхшы һәм начар гадәтләре, дус була белү, дуслар белән аралашу серләре.	Дустым, аның уңай һәм тискәре сыйфатлары, яхшы һәм начар гадәтләре, дус була белү өчен кирәкле сыйфатлар турында сөйләшә белү. Дусларның тәнкыйтенә, исәп-хисапка корылган дуслыкка үз карашыңны әйтә белү. Дуслыкны саклый белү, дуслар белән аралашу серләре турында әңгәмә кора белү. Дуслар белән бәйрәмнәр уздыру турында сөйли белү.

Саф хисләр, беренче хисләр... Кызлар-егетләр дуслыгы, үзара аралашу әдәбе. Саф хисләр, беренче хисләр, аларга сак караш.	Кызлар-егетләр дуслыгы, бергә ял итү, үзара аралашу әдәбе турында сөйләшү. Саф хисләр, беренче хисләр, аларга сак караш турындаәңгәмә кора белү.

12 класс/12 нче сыйныф

Предмет буенча билгеләнгән тематик эчтәлек, якынча сәгатьләр саны	Тема буенча предмет нәтиҗәсе, коммуникатив максат
Алда юллар, кайсын сайларга? Югары уку йортлары һәм без сайлаган һөнәрләр, аларга куелган таләпләр. Бүгенге икътисади тормыштагы яңа һөнәрләр. Бүгенге мәктәптә мине борчыган проблемалар. БДИ, аңа әзерләнү.	Югары уку йортлары һәм без сайлаган һөнәрләр, аларга куелган таләпләрне, һөнәр сайлауның җаваплылыгы турында әңгәмә кора белү.. Бүгенге икътисади тормыштагы яңа һөнәрләр, аларга төрле карашлар турында сөйләшү. ыгыз турында Бүгенге мәктәптә мине борчыган проблемалар, БДИ, аңа яхшы әзерләнү һәм тапшыру өчен кирәкле сыйфатлар,чаралар турында сөйләшү.
Беренче хисләр , гаилә кору... Дуслык һәм мәхәббәт. Дуслыкта, мәхәббәттә кызларның һәм егетләрнең роле. Без гаилә корырга әзерме?	“Дуслык белән мәхәббәт” проблемасы буенча әңгәмә кора белү. “Чын хисләр, чын ярату нинди була?” дигән проблема буенча сөйләшү. Дуслыкта, мәхәббәттә кызларның һәм егетләрнең роле турында сөйләшү. Гаилә кору өчен кирәкле шартлар, сыйфатлар турында сөйли белү.
Гаилә һәм балалар Балаларны ярату, саклау, ата-ананың балалар алдындагы бурычы. Ятим балалар. Балаларның ата-аналар каршындагы бурычы, өлкәннәргә мөнәсәбәт проблемалары.	Балаларны ярату, саклау, ата-ананың балалар алдындагы бурычы турында сөйләшү. Ятим балалар, аларның барлыкка килү сәбәпләре, аларга ярдәм итү юллары турында сөйләшә белү. Балаларның ата-аналар каршындагы бурычы, өлкәннәргә мөнәсәбәт проблемалары турында әңгәмә кора белү.

Мәгълүмат һәм белем бирү чыганаклары

УМК	Укытучы өчен методик әдәбият	Укучылар өчен әдәбият

Программа:Татарстан Респуб-ликасы Мәгариф министрлыгы «Рус телендә сөйләшүче балаларга татар теле укыту программасы» 2003 ел **Дәреслек:** «Татар теле. 10 сыйныф» Казан, «Мәгариф» нәшрияты, 2009 1.Р.Р.Нигъматулина «Татар теле дәресләрендә рус телле укучылар белән өстәмә эшләр өчен күнегүләр җыентыгы» Яр Чаллы, 2000 2.Р.Р.Нигъматуллина «Лингва-1» Учебное пособие и фонохрестоматия для ускоренного изучения татарского языка. Набережные Челны, 1999 3.Ф.С.Сафиуллина, К.С.Фатхуллова «Татар теленнән контроль эшләр һэм тестлар» Казан, ТаРИХ,2002	**1**.А.Ш.Асадуллин, Р.А.Юсупов «Рус телле балаларга татар телен укыту методикасы нигезләре» Казан, «Мәгариф» нәшрияты, 1998 2. Р.З.Хайдарова «Научно-педаго-гические аспекты билингвального образования в Республике Татар-стан» Набережные Челны,2006 3. Р.З.Хайдарова «Сборник ситуа-тивных упражнений по татарскому языку для русскоязычных учащихся» Набережные Челны, 1998 4. Ф.Ф.Харисов «Татар телен чит тел буларак өйрәтүнең фәнни-методик нигезләре» Казан, Мәгариф, 2002.	1 Р.Р.Нигъматуллина «Татар телен өйрәнүчеләр өчен кагыйдәләр һәм күнегүләр җыентыгы 1,2 кисәк» Яр Чаллы, 2003 2.Ф.С.Сафиуллина «Базовый татарско- русский и русско-татарский словарь для школьников» Казань, ТаРИХ, 2007 3.Н.М..Хәсәнова «Рус мәктәпләрендә татар телен өйрәнүчеләр өчен күнегүләр җыентыгы» Яр Чаллы, 2005. 4.Ч.М.Харисова «Тренировочные упражнения по обучению татарскому произношению» Казань, «Магариф», 2005

Татар телен укыту максатлары:

Урта һәм югары баскычларда рус телле балаларга татар телен укыту максатлары берничә аспектны үз эченә ала: танып белү, үстерү, тәрбия, белем бирү.

Танып белү максатының эчтәлеге:

Татарстан Республикасында яшәүче һәр милләт кешесенә, үз халкы тарихыннан тыш, шушы төбәктә төп халык булып саналган татар халкы мәдәниятен, гореф-гадәтләрен, тарихи үткәнен, бүгенгесен, киләчәген белү зарур. Татар халкы белән кулга-кул тотынып яшәргә әзерләнүче һәр кеше бу халыкның бәйрәмнәрен, традицияләрен аңларга, хөрмәт итәргә, әдәбият-сәнгать вәкилләренең иҗади казанышлары белән үзенең рухи үсешен баета алу мөмкинлегеннән файдаланырга тиеш. Программа эчтәлеге телгә өйрәтү процессын бала өчен “башка дөньяга тәрәзә ачу” булырлык һәм шуның аркылы аның үз яшәешен дә тулырак аңлавына ярдәм итәрлек итеп сайланды.

Югары баскычтаукучылар 1-9 сыйныфларда алган белемнәрен тагын да тулыландыралар, киңәйтәләр, гомумиләштерәләр. Урта баскычта өйрәнелгән темаларга өстәп, укучыларны Татарстанның сәнәгый-икътисади, фәнни һәм мәдәни үсеше, халыкара элемтәләре, Россиядә һәм дөнъяда тоткан урыны, Татарстанның югары уку йортлары, Татарстандагы яшьләр хәрәкәтләре, яшьләр арасындагы мөнәсәбәтләр һәм спорт казанышлары турында иркен аралашуга чыгару максат итеп куела.

Шәхеснең белемле булуы, тәрбиялелек һәм аныҥ фикерләү сәләте үсеше дәрәҗәсеннән дә тора. Укыту процессында **үстерү, тәрбия максатларын** даими күзаллап эшләү – укытуның практик ягы уңышлылыгының алшарты. Программага сайланган эчтәлек нигезендә сөйләм эшчәнлегенең барлык төрләре буенча да эш оештырганда, бу максатлар беренче планга куела.

Югары баскычта балаларның психик үсешен фикерләүне үстерү белән бәйле психик функцияләр: логик фикерләү, сәбәп-нәтиҗә бәйләнешләрен табу, индуктив һәм дедуктив фикер йөртүне үстерүгә аеруча игътибар таләп ителә.

Укучыларның тиешле дәрәҗәдәге тәрбиялелегеннән башка укыту процессын оештыру мөмкин түгел. Шуңа күрә программа эчтәлеген сайлаганда, материалның тәрбияви мөмкинлекләрен исәпкә алынды: эчтәлегендә әхлакый проблемалар булган текстлар үзләре үк коммуникатив мотивациягә ия, шунлыктан аралашу ситуациясе булдыру әллә ни кыенлык тудырмый. Башка милләт вәкилләренең күңелен яулардай, аларда гомумкешелек әхлакый сыйфатларны тәрбияләрдәй татар әдәбияты өлгеләре белән таныштыру да шушы ук максатка буйсындырыла, сөйләшү-аралашуга алып чыгуга кулайрак булган әдәби әсәрләрнең авторлары тәкъдим ителә.

Бурычлар:

- укучыларныңкоммуникатив компетенциясен(аралашу осталыгын) үстерүне дәвам итү;
- әдәби әсәрләрдәге төрле тормыш ситуацияләренә һәм геройларның гамәлләренә гомүмкешелек нормаларыннан чыгып бәя бирергә өйрәтү ;
- иҗади һәм эзләнү характерындагы проблеманы билгеләү,
- уку хезмәтендә үзеңә максат куя, бурычларны билгели белү;
- әңгәмәдәшең белән сөйләшүне башлый, дәвам итә, тәмамлый белү.
- аралашу ситуацияләрендә сөйләм бурычына тәңгәл килгән лексик-грамматик материалны укучыларның мөстәкыйль куллануын тәэмин итү.

УКЫТУНЫҢ ШӘХСИ, МЕТАПРЕДМЕТ, ПРЕДМЕТ НӘТИҖӘЛӘРЕ

Урта гомуми белем бирү мәктәбендә телне гамәли үзләштерү нәтиҗәсендә укучыларда татар теленең күп мәдәниятле дөньядагы роле һәм мөһимлеге турында күзаллаулар формалаша. Татар мәдәниятенең укучылар өчен булган катламы белән танышу башка мәдәнияткә карата ихтирам хисе уята, ягъни укучыларга үз мәдәниятләрен дә тирәнрәк аңларга мөмкинлек бирә, аларда ватанпәрвәрлек хисе уята.

Урта гомуми белем бирү баскычында татар теленә өйрәтүнең программада күрсәтелгән күләмдә гомуми нәтиҗәләре түбәндәгеләрдән гыйбарәт:

– коммуникатив компетенция, ягъни татар телендә сөйләшүчеләр белән телдән яки язмача аралашуга әзер булу;
– коммуникатив бурычлар куя һәм хәл итә белү, адекват рәвештә аралашуның вербаль һәм вербаль булмаган чараларыннан, сөйләм этикеты үрнәкләреннән файдалана алу, итагатьле һәм киң күңелле әңгәмәдәш булу;
– “Татар теле һәм әдәбияты” фәненәкарата уңай мотивация һәм тотрыклы кызыксыну булдыру, шулай ук тиешле гомуми һәм махсус күнекмәләр формалаштыру.

Укытуның шәхси нәтиҗәләре:

Урта гомуми белем бирү баскычын төгәлләгәндә, укучының үзенә һәм үзенең әйләнә-тирәсендәге кешеләргә карата, тормыштагы яшәеш проблемаларына карата түбәндәге шәхси кыйммәтләр формалашкан булу күзаллана: әдәби әсәрләрдәге төрле тормыш

ситуацияләренә һәм геройларның гамәлләренә гомүмкешелек нормаларыннан чыгып бәя бирү; *әхлакый кагыйдәләрдә ориентлашу, аларны үтәүнең мәҗбүрилеген аңлау;* шәхесара һәм мәдәниятара аралашуда татар теленә карата ихтирамлы караш булдыру һәм аны яхшы өйрәнү теләге тудыру.

Укытуның метапредмет нәтиҗәләре:

Урта белем бирү баскычындататар теле һәм әдәбиятын укыту, танып белү чарасы буларак, укучыларның фикер йөртү, интеллектуаль һәм иҗади сәләтләрен үстерүгә, шулай ук, реаль тормышта туган проблемаларны хәл итү өчен кирәк булган универсаль уку гамәлләрен, формалаштырыгахез-мәт итә.

Укучыларда мәгълүмати җәмгыятьтә яшәү һәм эшләү өчен кирәкле күнекмәләр үстерелә. Укучылар текст, хәрәкәтле яисә хәрәкәтсез сурәтләр, ягъни төрле коммуникацион технологияләр аша тапшырыла торган гипермедиалы мәгълүмати объектлар белән эшләү тәҗрибәсе ала; презентацион материаллар әзерләп, зур булмаган аудитория алдында чыгыш ясарга өйрәнә*; у*кучыларда компьютер яисә ИКТ ның башка чаралары белән эш иткәндә, сәламәтлеккә зыян китерми торган эш алымнарын куллана алулары формалаша.

Уку елы башына укучыларның гомумбелем һәм фән буенча белем күнекмәләренә характеристика.

Укучылар төрле килештәге тартымлы исемнәрне, шарт фигыльне, теләк фигыльне, боерык фигыльне, хикәя фигыльнең барлык заманнарын да сөйләмдә дөрес кулланалар; асыл сыйфатларны чагыштыру, артыклык дәрәҗәләрендә дөрес әйтәләр; микъдар, тәртип, җыю саннарын кулланалар; җөмләнең баш һәм иярчен кисәкләрен билгели беләләр; сөйләмдә кереш сүзләрне кулланалар.Укучылар якынча кушма җөмләләрнең төрләрен беләләр.

Уку елы дәвамында формалаштырырга тиешле белем һәм күнекмәләр.

Курс телдән һәм язмача аралашу темаларына бүлеп өйрәнелә.Программада сөйләмнең орфоэпик, интонацион, орфографик ягын, лексик ягын, грамматик ягын үзләштерүгә таләпләр куелган. Сөйләм эшчәнлеге төрләренә өйрәтүгә таләпләр төгәл һәм ачык билгеләнгән. 10 нчы класста морфология, синтаксис өйрәнелә , грамматик категорияләр, материал тулыландырыла, кызыклы мәгълүматлар белән баетыла. Татар теленә өйрәткәндә предметара бәйләнеш әһәмиятле урын тота: география, тарих, рус теле һәм башка фәннәрне кулланып укыту дәресне эчтәлекле һәм мавыктыргыч итеп оештырырга мөмкинлек бирә.

Укучылар 10 нчы класста татар сөйләмен тыңлап аңлау күнекмәләрен, диалогик һәм монологик сөйләм күнекмәләрен үстерү өстендә эшне дәвам итәләр; дөрес язу һәм язма сөйләм күнекмәләрен булдыру, татар теленең фонетик, орфоэпик, лексик, грамматик нигезләрен һәм үзенчәлекле тел күренешләрен гамәли үзләштерү өстендә эшлиләр.

Грамматикадан укучылар составы буенча җөмлә төрләрен (бер составлы җөмлә төрләрен аера белү, төзи белү, кулланышка кертү), затланышлы, затланышсыз фигыльләрне аңлап аеру; тезмә фигыльләрне сөйләмгә кертү; сүз ясагыч кушымчалар ярдәмендә яңа исемнәр, рәвешләр ясау; сөйләмдә алмашлыкларның төрле төркемчәләрен дөрес куллану өстендә эшлиләр. Бәйлекләрнең төрле килештәге исемнәр белән кулланышын үзләштерәләр, бәйлек сүзләрне төрләндереп җөмләләр төзиләр.

1992 нче елның 8 нче июлендә “Татарстан Республикасы халыклары телләре турында”гы Татарстан Республикасы Законы кабул ителде Аның нигезендә татар һәм рус телләре тигез хокуклы дәүләт телләре булып расланды. Рус телендә сөйләшүче балаларга татар теле Мәгариф һәм фән министрлыгы тарафыннан рөхсәт ителгән махсус программа буенча укытыла. Татар теленә уку программасы буенча 34 сәгать бирелә. Эш программасы белем бирү учреждениесенең гамәлдәге уку планы буенча атнага 1 сәгать исәбеннән төзелде.

Кереш аттестация грамматик биремле контроль диктант формасында, I нче яртыеллык өчен йомгаклау аттестациясе, арадаш аттес-тация контроль эш (тест) формасында еллык календарь графикка туры китереп үткәрелә.

Татар теленнән эш программасы түбәндәге өлешләрдән тора: аңлатма язуыннан, төп бүлекләрдән, белем һәм күнекмәләрне үз эченә алган программаның эчтәлегеннән, укучыларның әзерлек дәрәҗәсенә таләпләреннән, көтелгән нәтиҗәләрне исәпкә алып төзелгән календарь-тематик планнан, укучыларның белем һәм осталык күнекмәләрен бәяләү нормаларыннан, мәгълүмат һәм белем бирү чыганаклары исемлегеннән.

Эш программасына кертелгән үзгәрешләр

Элек үтелгән фигыль төрләре тагын кабатланып кителә: сыйфат фигыль, хәл фигыль, исем фигыль, теләкне белдерүнең төрле формалары, фразеологизмнар, фигыльнең заман формалары үтелә. Грамматик материал мисалларда ныгытылып, иркен сөйләм теленә җиткерелә.

БЕЛЕМ ДӘРӘҖӘСЕНӘ ТАЛӘПЛӘР:

1.Татар теленең төп фонетик үзенчәлекләрен гамәли белү.

2. Татар телендә сүз басымының үзенчәлекле очракларын белү һәм аерым грамматик формалардагы сүзләргә басымны дөрес куя белү.

3. Иҗек чигендәге фонетик үзгәрешләрне истә тотып сөйли алу: *кук-күге, кунак-кунагым, тап-таба, тек әле- /тэгәлэ/*

4. Татар сөйләмен синтагмаларга бүлә һәм логик басымның җөмләдәге урынын билгели белү.

5. Кушма, тезмә, парлы һәм кыскартылма сүзләрне дөрес куллана һәм яза белү.

6. Антоним, синоним, омонимнарны аера белү һәм сөйләмдә урынлы куллана алу.

7. Татарча-русча, русча-татарча һәм башка төрле сүзлекләрдән файдалана белү.

8. Лексик берәмлекләрнең күчерелмә мәгънәләрен,башка сүзләр белән бәйләнешкә керү үзенчәлекләрен белү.

9. Аерым сүз төркемнәренә хас грамматик формаларның татар һәм рус телләрендә тәңгәл килү-килмәвен белү.

10. Җөмләдә сүзләрне бәйләүче чараларны гамәли куллана белү.

11. Татар җөмләсендә сөйләм яңалыгының хәбәр алдында урнашуын белү. (*Бүген безгә **кунаклар** килә. Кунаклар безгә **бүген** килә. Кунаклар бүген **безгә** килә.)*

12. Иярченле кушма җөмләләрнең аналитик һәм синтетик төрләрен гамәли куллана белү.

13. Бер үк фикерне төрле синтаксик калыплар белән белдерә алу.

14. Язма сөйләмдә тыныш билгеләрен дөрес куя белү: ия белән хәбәр арасында сызык; җөмләнең аерымланган кисәкләре, модаль сүзләр, тиңдәш кисәкләр янында, кушма җөмләдә тыныш билгеләре (өтер, ике нокта, сызык).

КАЛЕНДАРЬ-ТЕМАТИК ПЛАН 11 СЫЙНЫФ.

	Дәреснең темасы	Эшчәнлек төрләре, контроль	Лексика	Үткәрү вакыты план/ фактик	
Белем һәмтормыш - 12					
1. 2.	Существительное. Окончания принадлежности, падежей у сущиствительных. Исем. Исемнеңкилеш , тартымбелəнтөрлəнешекабатлау.	Ләззәтле,илһам,аң,таң, ял,киңәшсүзләренсөйләмгәкертүисемнеңкилешләренаңлапкуллануСаңгыраутартыккатәмамланганисемнәрнеңтартымбеләнтөрләнешеИсемнәрнеңтартымбеләнтөрләнешенистәкалдыру,куллану	Таблица белән эшләүнекамилләштерүнедәвамитү		
3 4	Существительное. Словообразующие окончания у существительных. Исем.Исем ясагыч кушымчалар.	Галим, бастырган,аңлатмалысүзлек. Ясалышлары буенча исемнәрнеңтөрләрендөресаңлапкулланабелү	Татар текстларын русчага тәрҗемәитү		
5 6	Повторение пройденного в 10 классе. 10 нчы сыйныфта үткәннәрнекабатлау	Исемнәрнеңтартым, килешбеләнтөрләнешентикшерү	Алган белемнәрнепрактикадакуллану		
7 8	Числительные. Разделы числительных. Сан.Сантөркемчәләре	Сан төркемчәләренсөйләмдәкулланабелү	Монологик сөйләмнедөресоештыру		
9 10	Образование числительных. Саннарныңясалышы	Дөньякүләм,әгъзахалыкара,җитәкче,казаныш,мавыга,бәхәсләшәләр,тәмамланган,тикшерүче,фәннисүзләре. Лексиканыүзләштерүнетикшерү. Сантөркемчәләренсөйләмдәкулланабелү	Дәреслектәгекагыйдәнемөстәкыйльүзләштерү		

11 12	Повторение раздела «Знание и жизнь» “Белем һәмтормыш”бүлегенкабатлау.	Лексиканы үзләштерүнетикшерү	Дөресязукүнекмәләренеңбу лдырылуынкүзәтү		
Рухи байлык- иңзурматурлык - 6					
13 14	Причастие. Сыйфатфигыль	Сыйфат фигыльнеңморфологикбилгеләре,заманкушымчалары Сыйфатфигыльнеңзаманформаларындөрескулланусыйфатфигыльнеңтөрлезаманыныңрустеленә ничектәрҗемәителгәненаңлау	Монологик сөйләмнедөресоештыру		
15 16	Члены предложения. Җөмләкисәкләре.	Җөмләкисәкләреягыннанүзлектәнтикшерүоештыр у	Дөресязукүнекмәләренеңбу лдырылуынкүзәтү		
17 18	Имя действия. Исем фигыль	Исем фигыльнеңморфологикбилгеләре. Исем фигыльнеңтөрләнешенсөйләмдә (хикәядә) куллану	Дәреслектәгекагыйдәләргә мисалларөстәү		
Зарарлы гадәтләрдәнсакланыгыз! - 6					
19 20	Инфинитив. Инфинитив.	Файдалы,зарарлы Инфинитивныңясалышынаңлау,дөрескуллану	таблица беләнэшләүнекүзәтү		
21 22	Склонение глагола имя действия по падежам. Исем	Исем фигыльнеңкилешбеләнтөрләндерү. Исемфигыльнеңтөрләнешенсөйләмдә (хикәядә) куллану	Үзэшеңнебәяләүбелү		

	фигыльнеңкилешбелəнтөрлəнеше				
23 24	Формы глагола выражения желания. Телəкбелдерүформалары	Татарча телəкбелдерүнекертү. ҮзтелəгеңнебелдерəбелүнекамиллəштерүТезмəфигыльлəрнеҗөмлəтөзүдəдөрескуллану	Группада эшлəүне тəэминитү		
Дустыңбулмаса-эзлə, булса-сакла! - 14					
25 26	Глаголы по словообразованию. Словарный диктант. Төзелешягыннанфигыльлəр Сүзлекдиктанты	Төзелешягыннанфигыльлəрнетөркемлəү. Җөмлəлəрнедөреситеп төзиалуларынаирешү.	Грамматик кагыйдəлəрнедөрескуллану		
27 28	Части речи. Сүзтөркемнəре	Лексиканы,грамматиканы үзлəштерүнетикшерү. Җөмлəлəрнедөреситептөзиалуларынаирешү. Конкретбертемабуенчахикəятөзепяза белү	Дөресязукүнекмəлəрененңбулдырылуынкүзəтү		
29 30	Послелоги и послеложные слова. Бəйлекһəмбəйлексүзлəр.	Бəйлекһəмбəйлексүзлəристəкалдыруөченшартлартудыру , куллану	Китап белəнмөстəкыйльэшлəүнек үзəтү		
31 32	Бəйлекһəмбəйлексүзлəр гомумилə штереп кабатлау. Предикатив сүзлəр	Җөмлəтөзегəндəтеркəгеч, кисəкчəлəрнедөрескуллану.	Төрлекагыйдəлəрнепрактикадакуллану		
33 34	Составные глаголы. Тезмəфигыльлəр	Гомер кичерə,ахирəтдус,кыр, басу. Тəкъдимителгəнтекстныңэчтəлегенəнигезлəнеп,	Таблица белəнэш		

		аныүзгәртепякидәвамитепязабелү.			
35 36	Записи характеристики. Характеристика язу.	Дөресязаргаөйрәнүпрагматиктекстлар (рецептлар, белдерүләр, афишаһ.б.), дөресязабелү	Эш кәгазьләребуенчаэш		
37 38	Незаконченное прошедшее время глагола изъявительного наклонения. Тәмамланмаганүткәнзаманхикәяфигыль.	Тәмамланмаганүткәнзаманбилгеләре, кулланышүзенчәлекләре.Хыял,үрмәли,күләгә, антитәм,хаклы,исекитә, талчыбыгы,чабата,булдыксыз, карак,һәлакәт.	Иптәшең неңэшенанализларгаөйрәтү		
Саф хисләр-беренчехисләр. - 14					
39 40	Деепричастие. Хәлфигыль	Хәлфигыльграмматиккатегорияләре,заманнары, дөрескуллану	Дөресязуһәмтасфирлаукүнекмәләренеңбулдырылуынкүзәтү		
41 42	Виды предложений. Җөмләтөрләре	Кушма җөмләләрнеңкагыйләләренистәкалдырыпдөреситепҗөмләләртөзүгәирешү	Сөйләмдәтезмәфигыльләрнекуллану		
43 44	Образец письма. Хат язу	Иптәшеңәхатязу, эпистоляржанртекстларын (шәхсиһәмрәсми хатлар, котлауларһ.б) дөресязабелү	Индив.эшләүнеоештыру		
45 46	 Сложносочиненное предложение. Тезмәкушмаҗөмлә	Бәйләүчечараларындөрескуллану. Конкрет бер тема буенча хикәятөзепяза белү	Анализ ясау		

47 48	Виды сложноподчиненных предложений. Словарный диктант. Иярчен җөмләтөрләре. Сүзлекдиктанты.	Иярчен хәлҗөмләләрнетөркемләү. Иярченле кушма җөмләләрнеңсөйләмдәактивкулланылаторган төрл әреннәнфайдаланаалу	Дөресязукүнекмәләренеңбу лдырылуынкүзәтү		
49 50	«Здоровье –большое богатство». “Сәламәтлек-зурбайлык”	Конкрет бер тема буенча хикәятөзепяза белү.	Китап беләнмөстәкыйльэшләүнек үзәтү		
51 52	Аналитические и синтетические сложноподчиненныие предложелия. Аналитик һәмсинтетикиярченҗөмләләр.	Аналитик һәмсинтетикиярченҗөмләләрнеаерабелү.Проблем агакаратафикернеязмачаҗиткерәбелү	Алган белемнәрнепрактикадакулл ану		
Беркем дә, бернәрсәдә онытылмый. - 10					
53 54	Фонетика. Фонетика.	Әсирлек,кайгы,куркыныч,үкенечле,читлек, байтак	Чишелеш юлларын эзләү		
55 56	Типы предложений цели произношения. Әйтелүмаксатыягыннанҗөмләтөрлә ре.	Һәлакбулды,олыла, тоткын,зурла, Кушма җөмләләргәанализ	Сан төркемчәләренеңясалышы нһәмкулланылышүзенчәле кләренкүзәтү		
57 58	Слова антонимы, синонимы, омонимы. Антоним, синоним, омоним сүзләр.	Калкулык,шуыша,хәлҗыйды,явыз,сирәк,тетрәү,чо кыр	Монологик сөйләмдәиярченҗөмләләрн екулланабелү		

59 60	Самостоятельная работа. «Порядок слов в предложениии» Мөстәкыйльэш. “Җөмләдәсүзләртәртибе”	Һөҗүм, тирән, чокыр, явыз, сакчы, шуыша,курку,кан,җиңү,атудигәнлексиканыүзләштерүКушмаҗөмләтөрләрендөрескулланып, тәрҗемәитүгәирешү.	Синонимик рәтясаунызбулдыру, антонимтабу		
61 62	Словообразующие окончания. Сүзясагычкушымчалар.	Сыйфат ясагыч кушымчаларны дөрескуллану	Китап беләнмөстәкыйльэшләүнек үзәтү		
Кабатлау дәресләре - 8					
63 64	Морфология и синтаксис» “Морфология һәмсинтаксис”	Мөстәкыйльэшләүкүнекмәләренбулдыру	Язма сөйләмдәтынышбилгеләрендөрескуябелү.		
65 66	Обобщение морфология и синтасис. Морфологияһәмсинтаксис. ”Йомгаклау.	Алган белемнәрнепрактикадакуллану	Татар җөмләсендәсөйләмяңалыгыны ңхәбәралдындаурнашуынбелү. *(Бүгенбезгә **кунаклар** килә. К унаклар безгә **бүген** килә. Кунакларбүген **безгә** килә).*		
67	Итоговая контрольная работа за 2 полугодие. 2-яртыеллык өчен йомгаклау контроль эше				
68	Хаталар ө стендэ эш.				
69 70	Үткәннәрне кабатлау.				

Тематик план 12-сыйныф.

	Дәреснең темасы	Эшчәнлек төрләре, контроль	Лексика	Үткәрү вакыты план/ фактик	
Алда юллар, кайсын сайларга (24 сәгать)					
1.	Система звуко на татарском языке. Татар телендә авазлар системасы	Язу һәм укуның төп кагыйдәләрен программада бирелгән сүзләрнең әйтелешен һәм язылышын белү Сүзләрнең транскрипциясен дөрес язу, татар теленең барлык авазларын дөрес әйтә белү	Таблица белән эшләүне камилләштерүне дәвам итү		
2	Повторение системы звуков на татарском языке. Татар телендә авазлар системасын кабатлау.	Язу һәм укуның төп кагыйдәләрен программада бирелгән сүзләрнең әйтелешен һәм язылышын белү Сүзләрнең транскрипциясен дөрес язу, татар теленең барлык авазларын дөрес әйтә белү	Таблица белән эшләүне камилләштерүне дәвам итү		
3	Виды спряжения глагола изъявительного наклонения. Хикәя фигыльнең заман формалары	Хикәя фигыльнең заман формаларының мәгънәви үзенчәлекләрен белү Үткән һәм киләчәк заманның төрле форма ларын сөйлә мдә куллану	Фигыльләрне зат-сан белән төрләндерү, татар телендә фигыльнең вид категориясе булмавын төшенү		
4	Повторение видов спряжения глагола изъявительного наклонения. Хикәя фигыльнең заман формалары кабатлау.	Хикәя фигыльнең заман формаларының мәгънәви үзенчәлекләрен белү Үткән һәм киләчәк заманның төрле форма ларын сөйлә мдә куллану	Фигыльләрне зат-сан белән төрләндерү, татар телендә фигыльнең вид категориясе булмавын төшенү		
5	Члены предложения. Җөмлә кисәкләре	Җөмлә кисәкләрен искә төшерү Булган белемнәрне практикада куллану	Үзалдына эшләүне күнектерү		
6	Повторение по теме “Члены предложения”. “Җөмлә кисәкләре”.	Җөмлә кисәкләрен искә төшерү Булган белемнәрне практикада куллану			
7	Функция падежей у существительных. Исемнең килешләр функциясе	Исемнәрнең килешенә карап җөмлә кисәкләрен аеру, татар телендә исемнең род категориясе булмавын белү Төрле килештә иркен рәвештә җөмлә төзү	Дәреслектәге кагыйдәне мөстәкыйль үзләштерү		

8	Повторение функций падежей у существительных. Исемнең килешләр функциясен кабатлау.	Исемнәрнең килешенә карап җөмлә кисәкләрен аеру, татар телендә исемнең род категориясе булмавын белү Төрле килештә иркен рәвештә җөмлә төзү “эшлисе килә” конструкциясе ярдәмендә теләк белдерүне аңлау Үз теләгеңне төрлечә белдерә алу	Дәреслектәге кагыйдәне мөстәкыйль үзләштерү		
9	Формы изъявительного наклонения. Теләк белдерү формалары		Диалогик сөйләмне үстерү		
10	Повторение форм изъявительного наклонения. Теләк белдерү формаларын кабатлау.	“эшлисе килә” конструкциясе ярдәмендә теләк белдерүне аңлау Үз теләгеңне төрлечә белдерә алу	Диалогик сөйләмне үстерү		
11	Повторение сложных предложений. Кушма җөмлә төрләрен кабатлау	Кушма җөмлә төрләрен кабатлау Дөрес язу күнекмәләре бирү	Грамматик биремле диктант язу		
12	Обобщение сложных предложений. Кушма җөмлә төрләрен гомумиләштереп кабатла	Кушма җөмлә төрләрен кабатлау Дөрес язу күнекмәләре бирү	Грамматик биремле диктант язу		
13	Причастие. Сыйфат фигыль	Сыйфат фигыльнең заманнарын ясый белү Сөйләмдә сыйфат фиг. куллану	Төркемнәрдә эшләү		
14	Использование причастия в предложении. Сыйфат фигыльне җөмләдә куллану.	Сыйфат фигыльнең заманнарын ясый белү Сөйләмдә сыйфат фиг. Куллану	Төркемнәрдә эшләү		
15	Положительная и отрицательная форма причастия. Шарт фигыльнең барлык, юклык формасы	Шарт фигыльнең ясалышын аңлап, дөрес төрләндерү Сөйләмдә шарт фигыль куллану	Төркемнәрдә эшләү		
16	“Бәйлек сүзләрнең ясалышы”	Бәйлек сүзләрнең нинди тамырдан ясалуын төшенү, Бәйлек һәм бәйлек сүзләрнең татар телендә сүздән соң килүен белү, аларны дөрес куллану	Үз эшеңне бәяли белү		
17	Повторение положительной и отрицательной формы причастия. Шарт фигыльнең барлык, юклык формасын кабатлау.	Шарт фигыльнең ясалышын аңлап, дөрес төрләндерү Сөйләмдә шарт фигыль куллану	Төркемнәрдә эшләү		

18	Окончания падежей у личных местоимений. Зат алмашлыкларының килеш белән төрләнеше	Зат алмашлык-ларының берлек һәм күплек санда килеш белән төрләнешен искә төшерү Зат алмашлыкла-рын төрле килеш-ләрдә сөйләмдә куллана алу	Практик эшне башкаруны тәэмин итү		
19	Повторение окончаний падежей у личных местоимений. Зат алмашлыкларының килеш белән төрләнешен кабатлау.	Зат алмашлык-ларының берлек һәм күплек санда килеш белән төрләнешен искә төшерү Зат алмашлыкла-рын төрле килеш-ләрдә сөйләмдә куллана алу	Практик эшне башкаруны тәэмин итү		
20	Деепричастие. Хәл фигыль	Хәл фигыльнең формалары кайчан кулланылуын аңлау Хәл фигыльнең төрле формаларын дөрес куллану	Таблица белән эшләүне күзәтү		
21	Повторение деепричастия. Хәл фигыльне кабатлау.	Хәл фигыльнең формалары кайчан кулланылуын аңлау Хәл фигыльнең төрле формаларын дөрес куллану	Таблица белән эшләүне күзәтү		
22	Словообразование союзов. Бәйлек сүзләрнең ясалышы	Бәйлек сүзләрнең нинди тамырдан ясалуын төшенү, Бәйлек һәм бәйлек сүзләрнең татар телендә сүздән соң килүен белү, аларны дөрес куллану	Үз эшеңне бәяли белү		
23	Повторение словообразования союзов. Бәйлек сүзләрнең ясалышын кабатлау.	Бәйлек сүзләрнең нинди тамырдан ясалуын төшенү, Бәйлек һәм бәйлек сүзләрнең татар телендә сүздән соң килүен белү, аларны дөрес куллану	Үз эшеңне бәяли белү		
24	Повторение раздела “Выбор профессии – ответственная работа”. “ Һөнәр сайлау – җаваплы эш” бүлеген кабатлауга	Кирәкле лексиканы сайлый белү Исем фигыльнең төрләнешен сөйләмдә куллану	Һөнәр сайлау турында сөйләшү, анкета сорауларына җавап бирү		
Татарстан Республикасы (8 сәгать)					
25	Разделы числительных. Сан төркемчәләре	Сан төркемчәләрен искә төшерү, саннарның исем янында төрләнмәвен белү Саннарны диалогта куллану	Иптәшең нең эшен анализларга өйрәтү		
26	Повторение раздела числительных. Сан төркемчәләрен кабатлау	Сан төркемчәләрен искә төшерү, саннарның исем янында төрләнмәвен белү Саннарны диалогта куллану	Иптәшең нең эшен анализларга өйрәтү		

27	Использование в письме глаголов. Язуда фигыльләрне дөрес куллану	Кагыйдәләрне дөрес куллану Язуда затла-нышлы, затла-нышсыз фигыль-ләрне дөрес кул-лану	Иптәшең нең эшен анализларга өйрәтү		
28	Использование в письме глаголов. Язуда фигыльләрне дөрес куллануны ныгыту.	Кагыйдәләрне дөрес куллану Язуда затла-нышлы, затла-нышсыз фигыль-ләрне дөрес кул-лану	Иптәшең нең эшен анализларга өйрәтү		
29	Словообразующие окончания существительных. Исем ясагыч кушымчалар	Киң таралган сүзләрнең ясалышын аңлау Билгеле кушымчалар ярдәмендә яңа сүзләр ясау	Китап белән мөстәкыйль эшләүне күзәтү		
30	Повторение словообразующих окончания существительных. Исем ясагыч кушымчаларны кабатлау.	Киң таралган сүзләрнең ясалышын аңлау Билгеле кушымчалар ярдәмендә яңа сүзләр ясау	Китап белән мөстәкыйль эшләүне күзәтү		
31	Контрольный диктант за первое полугодие. I нче яртыеллык өчен контроль эш	Кагыйдәләрне дөрес куллану Язуда затла-нышлы, затла-нышсыз фигыль-ләрне дөрес кул-лану	Диктант язу		
32	Работа над ошибками.Хаталар өстендә эш. Определенное будущее время глагола изъявительного наклонения. Билгеле киләчәк заман хикәя фигыль	Кушымчаларны дөрес ялгый белү, рус теле белән чагыштыру Билгеле киләчәк заман хикәя фигыльне сөйләмдә куллану	Монологик сөйләмне үстерү		
Гаилә һәм балалар (15 сәгать)					
33	Порядок присоединения окончания у существительных. Исемгә кушымчалар ялгау тәртибе	Исемгә күплек, тартым, килеш кушымчаларын ялгый белү. Кушымчаларны дөрес куллану. Микъдар саны белән янәшә килгәндә, исемнәрнең сан белән төрләнмәвен белеп, сөйләмдә дөрес куллану	Дәреслек белән эшли белү кунекмәләрен камилләштерү		
34	Повторение порядка присоединения окончания у существительных. Исемгә кушымчалар ялгау тәртибен кабатлау.	Исемгә күплек, тартым, килеш кушымчаларын ялгый белү. Кушымчаларны дөрес куллану. Микъдар саны белән янәшә килгәндә, исемнәрнең сан белән төрләнмәвен белеп, сөйләмдә дөрес куллану	Дәреслек белән эшли белү кунекмәләрен камилләштерү		

35	Известный писатель Разиль Валиев. Танылган шагыйрь Разил Вәлиев	Шагыйрьнең тормыш юлы һәм иҗаты белән таныштыру Бәйләнешле сөйләм телен үстерү	План төзү һәм шуның нигезендә эзлекле фикер йөртеп, сөйләмгә чыгу		
36	Творчество известного писателя Разиля Валиева. Танылган шагыйрь Разил Вәлиевның иҗаты.	Шагыйрьнең тормыш юлы һәм иҗаты белән таныштыру Бәйләнешле сөйләм телен үстерү	План төзү һәм шуның нигезендә эзлекле фикер йөртеп, сөйләмгә чыгу		
37	Склонение существительных. Исемнәрнең килеш белән төрләнеше	Татар телендә исемнең тартым категориясе булуын һәм аның рус телен-дә бирелешен аңлау Практикада тартымлы исемнәрне хатасыз куллану	Таблица белән эшләүне камил -ләштерү		
38	Склонение существительных.Повторение. Исемнәрнең килеш белән төрләнешен кабатлау.	Татар телендә исемнең тартым категориясе булуын һәм аның рус телен-дә бирелешен аңлау Практикада тартымлы исемнәрне хатасыз куллану	Таблица белән эшләүне камил –ләштерү		
39	Спряжение глаголов определенного будущего времени изъявительного наклонения. Билгесез киләчәк заман хикәя фигыльнең зат-сан белән төрләнеше	Билгесез киләчәк заман хикәя фигыль-нең мәгънәви үзен-чәлеген аңлау, вид категориясе булма-вын белү, төрлә-нешне истә калдыру Билгесез киләчәк заман хикәя фигыльнең мәгънәви үзенчәлеген аңлап, диалогта куллану	Дәреслек белән мөстәкыйль эшләү		
40	Повторение спряжения глаголов определенного будущего времени изъявительного наклонения. Билгесез киләчәк заман хикәя фигыльнең зат-сан белән төрләнешен кабатлау.	Билгесез киләчәк заман хикәя фигыль-нең мәгънәви үзен-чәлеген аңлау, вид категориясе булма-вын белү, төрлә-нешне истә калдыру Билгесез киләчәк заман хикәя фигыльнең мәгънәви үзенчәлеген аңлап, диалогта куллану	Дәреслек белән мөстәкыйль эшләү		
41	Виды наречия. Рәвеш төркемчәләре	Рәвеш төркем-чәләрен аңлау, тәр-җемә итү, рус телен-дәге рәвешләр белән чагыштыру Җөмләләрдә иркен куллану	Төркемнәрдә проект эшләре башкару		
42	Повторение видов наречия. Рәвеш төркемчәләрен кабатлау	Рәвеш төркем-чәләрен аңлау, тәр-җемә итү, рус телен-дәге рәвешләр белән чагыштыру Җөмләләрдә иркен куллану	Төркемнәрдә проект эшләре башкару		
43	Сочинение “В здоровом теле –	Бәйләнешле сөйләм телләрен үстерү	Хәтерне үстерү өстендә		

	здоровый дух”. Сочинение “Сәламәт тәндә-сәламәт акыл”	Дөрес язу күнекмәләре бирү	эшләү		
44	Сложное придаточное предложение. Иярченле кушма җөмләләр	Иярчен кушма җөмләләрнең киң кулланылышта йөргән аналитик һәм синтетик төрләрен: вакыт, урын, максат, сәбәп, шарт, кире җөмләләрне истә калдыру Ирченле кушма җөмләләрнең сөйләмдә актив кулланыла торган төрләреннән файдалана алу	Синтетик иярчен җөмләләрнең һәрвакыт баш җөмлә алдыннан килү үзенчәлеген истә тотып, сөйләм оешыра алу		
45	Сложное придаточное предложение.Повторение. Иярченле кушма җөмләләрне кабатлау	Иярчен кушма җөмләләрнең киң кулланылышта йөргән аналитик һәм синтетик төрләрен: вакыт, урын, максат, сәбәп, шарт, кире җөмләләрне истә калдыру Ирченле кушма җөмләләрнең сөйләмдә актив кулланыла торган төрләреннән файдалана алу	Синтетик иярчен җөмләләрнең һәрвакыт баш җөмлә алдыннан килү үзенчәлеген истә тотып, сөйләм оешыра алу		
46	Виды частиц. Кисәкчәләрнең төркемчәләре	Татар сөйләмендә кисәкчәләрнең препозитив һәм постпозитив булуын белү Һәр төркемчәдәге кисәкчәне куллана белү	Тәрҗемә итү, сорауларга җавап бирү		
47	Виды частиц. Кисәкчәләрнең төркемчәләре	Татар сөйләмендә кисәкчәләрнең препозитив һәм постпозитив булуын белү Һәр төркемчәдәге кисәкчәне куллана белү	Тәрҗемә итү, сорауларга җавап бирү		
		Мәхәббәт – гаиләнең нигезе (21 сәгать)			
48	Использование в предложении имя действия. Исем фигыльне җөмләдә куллану.	Исем фигыльнең баш килешенең кулланышын аңлау Исем фигыль формаларын аңлап куллану	Җөмләләр төзү		
49	Использование в предложении имя действия. Исем фигыльне җөмләдә куллануны кабатлау	Сүз төркемнәре турындагы белемнәрне ныгыту Төрле төркемгә караган сүзләрне сөйләмдә куллану	Грамматик кагый-дәләрне дөрес куллану		
50	Повторени частей речи. Сүз төркемнәрен кабатлау.	Сүз төркемнәре турындагы белемнәрне ныгыту Төрле төркемгә караган сүзләрне сөйләмдә куллану	Грамматик кагый-дәләрне дөрес куллану		
51	Инфинитив. Инфинитив	Фигыльнең инфинитив формасын сөйләмдә куллану Модаль сүзләр һәм аерым фигыльләр белән инфини-тивны куллану	Киңәш бирү сәләтен үстерү		
52	Инфинитив. Повторение..	Фигыльнең инфинитив формасын сөйләмдә куллану	Киңәш бирү сәләтен үстерү		

	Инфинитивны кабатлау.	Модаль сүзләр һәм аерым фигыльләр белән инфинитивны куллану			
53	Словарный диктант. Сүзлек диктанты	Бәйлек һәм бәйлек сүзләрнең татар телендә сүздән соң килүен белү Бәйлек сүзләрне юнәлеш, чыгыш, урын-вакыт килешендә куллану	Бәйлек сүзләрне дөрес язу күнекмәләре бирү		
54	Работа над ошибками. Спряжение глаголов повелительного наклонения. Боерык фигыльләрнең төрләнеше	Знче затта боерык фигыльнең ясалышын, мәгънәсен аңлау Татар телендә фигыльнең вид категориясе булма-вын аңлап куллану	Хаталар өстендә кунегүләр эшләү		
55	Повторение спряжения глаголов повелительного наклонения. Боерык фигыльләрнең төрләнеше	Знче затта боерык фигыльнең ясалышын, мәгънәсен аңлау Татар телендә фигыльнең вид категориясе булма-вын аңлап куллану	Хаталар өстендә кунегүләр эшләү		
56	Обобщение спряжения глаголов повелительного наклонения. Боерык фигыльләрнең төрләнеше	Знче затта боерык фигыльнең ясалышын, мәгънәсен аңлау Татар телендә фигыльнең вид категориясе булма-вын аңлап куллану			
57	Виды сложных предложений. Кушма җөмлә төрләре	Кушма җөмләләрдә тезүле һәм ияртүле бәйләнеш, аларны аера белү Тезмә кушма һәм иярченле кушма җөмләләрне сөйләмдә куллану	Кушма җөмләләр төзүне камилләштерү		
58	Виды сложных предложений.Повторение. Кушма җөмлә төрләрен кабатлау.	Кушма җөмләләрдә тезүле һәм ияртүле бәйләнеш, аларны аера белү Тезмә кушма һәм иярченле кушма җөмләләрне сөйләмдә куллану	Кушма җөмләләр төзүне камилләштерү		
59	Обобщение видов сложных предложений. Кушма җөмлә төрләрен ныгыту	Кушма җөмләләрдә тезүле һәм ияртүле бәйләнеш, аларны аера белү Тезмә кушма һәм иярченле кушма җөмләләрне сөйләмдә куллану	Кушма җөмләләр төзүне камилләштерү		
60	Союзы. Теркәгечләр	Тезүче һәм ияртүче теркәгечләрне аеру, аларны җөмлә төзегәндә куллана белү	Сүзлек запасын баету өстендә эшләүне дәвам итү		
61	Союзы.	Тезүче һәм ияртүче теркәгечләрне аеру, аларны			

	Теркәгечләрне кабатлау.	җөмлә төзегәндә куллана белү Җөмлә төзегәндә теркәгечләрне дөрес куллану			
62	Союзы. Теркәгечләрне ныгыту.	Тезүче һәм ияртүче теркәгечләрне аеру, аларны җөмлә төзегәндә куллана белү Җөмлә төзегәндә теркәгечләрне дөрес куллану	Сүзлек запасын баету өстендә эшләүне дәвам итү		
63	Повторение сложносочиненных и сложноподчиненных предложений. Тезмә кушма һәм иярченле кушма җөмләләрне гомумиләштереп кабатлау.	Кушма җөмлә төрләрен аера белү Иярченле кушма җөмләләрне ике юл белән төзү	Җөмләләр тикшерә белү		
64	Повторение сложносочиненных и сложноподчиненных предложений. Тезмә кушма һәм иярченле кушма җөмләләрне гомумиләштереп кабатлау, ныгыту	Кушма җөмлә төрләрен аера белү Иярченле кушма җөмләләрне ике юл белән төзү	Җөмләләр тикшерә белү		
65	Повторение сложносочиненных и сложноподчиненных предложений. Тезмә кушма һәм иярченле кушма җөмләләрне кабатлау	Кушма җөмлә төрләрен аера белү Иярченле кушма җөмләләрне ике юл белән төзү	Җөмләләр тикшерә белү		
66	Итоговая контрольная работа по пройденному материалу в 12 классе. 12нче сыйныфта үткән материалны кабатлау һәм йомгаклауга контроль эш	12нче сыйныфта үткән материалны кабатлау һәм йомгаклау Мөстәкыйль эшли белүне камилләштерү	Тест сорауларына җавап бирү		
67	Работа над ошибками. Хаталар өстендә эш. Повторение пройденного материала в 12 классе. 12нче сыйныфта үткән материалны кабатлау	12нче сыйныфта үткән материалны кабатлау һәм йомгаклау Мөстәкыйль эшли белүне камилләштерү	Тест сорауларына җавап бирү		
68	Заключение. Йомгаклау	Пландагы эшләреңне дөрес әйтергә өйрәнү Өйрәнелгән лексиканы сөйләмдә куллану	Күнегүләр эшләү		

ЯЗМА ЭШЛӘРНЕ ТИКШЕРҮ ҺӘМ БӘЯЛӘҮ.

Укучыларның тел һәм сөйләм материалын үзләштерү дәрәҗәсен тикшерү өчен, татар теле дәресләрендә төрле язма эшләр үткәрелә.

Рус телендә сөйләшүче балалар өчен татар теленнән язма эшләр ике төркемгә бүленә:

1)өйрәтү характерындагы эшләр (изложение, сочинение);

2)контроль эшләр (сүзлек диктанты; хәтер, күрмә, иҗади диктантлар)

Сүзлек диктанты һәм аны бәяләү.

12 нче класста 28-30 сүз.

Пөхтә, төгәл һәм орфографик хатасыз язылган эшкә “5”ле куела.

Пөхтә, төгәл язылган, әмма 1-3 төзәтүе яки 1-2 орфографик хатасы булган эшкә “4”ле куела.

Пөхтә һәм төгәл язылмаган, 4-5 төзәтүе яки 3-5 орфографик хатасы булган эшкә “3”ле куела.

Пөхтә һәм төгәл язылмаган, 6 яки артыграк орфографик хатасы булган эшкә “2”ле куела.

Язма сөйләмне тикшерү һәм бәяләү.

Укучыларның бәйләнешле язма сөйләм күнекмәләре өйрәтү характерындагы изложениеләр һәм сочинениеләр ярдәмендә тикшерелә. Алар белән беррәттән башка язма эшләр дә куллана: сорауларга язмача җавап бирү; рус теленнән татар теленә текстларны язмача тәрҗемә итү; укылган яки тыңланган текстның эчтәлеген язмача сөйләп бирү(изложение); бирелгән ситуация яки тәкъдим ителгән тема буенча фикерләрне язмача белдерү(сочинение) һ.б. Язма сөйләмне бәяләгәндә, эчтәлекнең тулылыгына һәм эзлеклегенә, җөмлә калыпларының грамматик яктан дөреслегенә һәм төрлелегенә, стиль бердәмлегенә игътибар итәргә кирәк. Изложение һәм сочинение өчен ике билге куела: беренчесе эшнең эчтәлеге өчен, икенчесе – грамоталы язуга.

12 нче класста уку елы башында 175-180 сүз, уку елы ахрында 190-210 сүз.

Тыңланган текстның эчтәлеге тулы, эзлекле һәм дөрес язылган,1 орфографик, 1 пунктуацион яки 1 грамматик хатасы булган эшкә “5”ле куела.

Тыңланган текстның эчтәлеге эзлекле һәм дөрес язылган, ләкин 1-2 эчтәлек ялгышы җибәрелгән, 2-3 орфографик, 2-3 пунктуацион яки 2-3 грамматик хатасы булган эшкә “4”ле куела.

Тыңланган текстның эчтәлеге өлешчә эзлекле язылган, 4-5 орфографик, 4 пунктуацион яки 4-5 грамматик хатасы булган эшкә “3”ле куела.

Тыңланган текстның эчтәлеге бөтенләй ачылмаган, эзлекле язылмаган, 6 дан артык орфографик, 5 тән артык пунктуацион яки 6 дан артык грамматик хатасы булган эшкә “2”ле куела

Сочинениеләрне бәяләү.

11нче класста 13-15 җөмлә

Сочинение укучыларның тормыштагы күзәтүләреннән алган тәэсирләрен язмада грамоталы һәм эзлекле бирә белү, әдәби әсәрнең эчтәлеген үз сүзләре белән образлы телдә бәйләнешле итеп яза алу мөмкинлеген тикшерү максатыннан яздырыла. Алар укучыларның тел һәм әдәбият дәресләрендә алган белемнәрен ныгыту, тирәнәйтү һәм камилләштерүне күздә тотып үткәрелә.

Тәкъдим ителгән темага эзлекле язылган һәм эчтәлеге тулы ачылган, 1 орфографик, 1 пунктуацион яки 2 грамматик хатасы булган эшкә "5"ле куела.

Тәкъдим ителгән темага эзлекле язылган, ләкин 2-3 эчтәлек ялгышы, 2-3 орфографик, 2-3 пунктуацион хатасы булган эшкә "4"ле куела.

Тәкъдим ителгән темага өлешчә эзлекле язылган, эчтәлеге тулысынча ачылмаган, 4-5 орфографик, 4-5 пунктуацион һәм җөмлә төзелешендә хаталары булган эшкә "3"ле куела.

Тәкъдим ителгән темага эзлекле язылмаган һәм эчтәлеге ачылмаган , 6 дан артык орфографик, 6 дан артык пунктуацион һәм грамматик хаталары булган эшкә "2"ле куела.

МӘГЪЛҮМАТ ҺӘМ БЕЛЕМ БИРҮ ЧЫГАНАКЛАРЫ

УМК	Укытучы өчен методик әдәбият	Укучылар өчен әдәбият
Р.З.Хәйдәрова, Р.Л.Малафеева " Татар теле-11" Казан, "Мәгариф" нәшрияты, 2010ел кассеталар, таблицалар, индивидуаль карточкалар, татар язучыларының портретлары, магнитофон һ.б Рус телендә урта (тулы) гомуми белем бирү мәктәбендә татар теле һәм әдәбиятын укыту программасы, Казан, 2010ел,	1 .Хисаметдинова Р.Ф.җитәкчелегендәге иҗади төркем, укыту-методик кулланма,Яр Чаллы, 2006 ел 2. Д.Т.Гыйльманова, Укыту-методик кулланма, Яр Чаллы, 2006 3. Д.Ф.Заһидуллина, Ә.М.Закирҗанов "Татар әдәбияты" Казан, 2007 4. Д.Ф.Заһидуллина "Мәктәптә татар әдәбиятын укыту методикасы" Казан, 2007 5. Р.З.Хәйдарова " Научно- педаго гические аспекты билингвального	1.Хәсәнова Н.М."Татар телен өйрәнүчеләр өчен кагыйдәләр һәм күнегүләр җыентыгы" 1-2 нче кисәк, Яр Чаллы, 2003 2. Ф.С.Сафиуллина " Базовый татарско-русский и русско-татарский словарь для школьников"Казань,ТаРИХ, 2007 3. Программа буенча каралган язучыларның әсәрләре 4. " Татарстан яшьләре", Шәһри Чаллы" газеталары, "Мәйдан", "Казан утлары" журналлары)

	образования в РТ” Н Челны, 2007 6. Ф.Ф.Харисов “Татар телен чит тел буларак өйрәтүнең фәнни-методик нигезләре” Казан, 2006 7. Гомуми урта белем бирү мәктәпләренең 10-11нче сыйныфында укучы рус телле балаларга татар теленнән контроль эшләр, Яр Чаллы,2010 ел. 8. Н.Хәбибуллина, М.А.Вәлиуллин, Х.Г.Фәрдиева, V-XI сыйныфлар өчен язма эшләр,Казан, 2003ел. 9. Ә.Б.Шакирҗанова, Татар теленнән диктантлар һәм изложениеләр җыентыгы, 2008 ел. 10. Краткий справочник и упражнения по синтаксису сложноподчинённого предложения татарского языка., Набережные Челны, Нигматуллина Р.М. 11 Халык авыз иҗатын өйрәнү өчен өстәмә материаллар, Яр Чаллы, 2007 ел. Гарифуллина. 12. М.З.Закиев, Ф.С. Сафиуллина,	5. Байрамова Л.К, Учебный тематический русско-татарский фразеологический словарь, Казань,1991г 6..Ф.С.Сафиуллина,К.Р.Галиуллин, Тематический русско-татарский словарь,1989 7.Н.Исәнбәт, Татар теленең фразеологик сүзлеге, Казан, 1990ел. 8. Х.Г.Агишев, Л.Х.Гайнуллина, Русско-татарский словарьсловосочетаний для учащихся,, Казань, 2002год. 9. К.Р.Галиуллин, Р.И.Раскулова,Татар теленең орфографик сүзлеге, Казан,2010ел. 10.Сайдаш Гарифуллин, Послеслоги татарского языка, Набережные Челны, 1993год. 29) Ф.А.Ганиев, Ф.Ф,Гаффарова, Русско –татарский словарь, Казань, 2001год. 11.Ф.С. Сафиуллина,Ф.М.Газизова,татарча-русча тезмә сүзләр сүзлеге. 12.В.Х.Хаков, А.И.Латыпова, С.Д.Бакирова, Т.Р.Шакирова, Товар турында мәгълүмат укыйбыз. 13.Ш.С.Ханбикова,Ф.С.Сафиуллина, Синонимнар сүзлеге, Казан, 1999 ел.

	С.М. Ибрагимов, К.З. Зиннатуллина, Сопоставительный синтаксис русского и татарского языков, Казань, Татарское книжное издательство, 2007 год. 13. Таар теленнән кагыйдәләр җыентыгы, Казан, “Гыйлем” нәшрияты, 2008ел. 14 Н.Г.Гәрәева, Н.В.Максимов. Ә.Ә.Зыятдинова.,Тел- белемнең ачкычы, Татар теле һә сөйләм үстерү дәресләре, Казан, “Мәгариф” нәшрияты, 2005 ел.	14.К.С.Фәтхуллова, Э.Н.Денмөхәммәтова, Татар теленнән олимпиадага әзерләнәбез, Казан,2009 ел. Татар телен өйрәнүчеләр өчен кагыйдәләр һәм күнегүләр җыентыгы,Яр Чаллы, 2009, ХәсәноваН.М. 15.Ф.С.Сафиуллина,Л.М.Ризванова, Татарча-русча антонимнар сүзлеге , омонимнар сүзлеге,Казан,1997 ел. 16.Ф.С.Сафиуллина, К.Р. Галиуллин, Русско-татарский разговорник,1986 г. 17.Ф.А.Ганиева,Татарско-русский разговорник, 1988ел.

11 нче сыйныф (рус төркеме)

татар теленнән беренче яртыеллык өчен контроль эшкә аңлатма язуы.

Максат: Беренче яртыеллыкта үтелгән лексик һәм грамматик материалны үзләштерү дәрәҗәсен тикшерү.

Бурычлар:

1. Сыйфат сүз төркеменең җөмләдә дөрес кулланылу
2. Схема буенча диалог төзү.
3. Иярчен җөмлә төрләрен дөрес төзи һәм билгели белү .
4. Куелган проблемага ситуатив күнегүләр чишү .
5. Билгеләнгән тема буенча үз фикерләреңне туплап, аларны ачыклый белү.

Кулланылган әдәбият: Гомуми белем бирү оешмаларында рус телле балаларның татар теленнән белемнәрен контрольгә алу буенча биремнәр җыентыгы: Укытучылар өчен методик кулланма/Р. З. Хәйдәрова, Г.М. Әхматҗанова. – Яр Чаллы, 2014. – 115 б.

Бәяләү нормалары

1. Һәрбер дөрес җөмләгә -1 балл - максимум- 6 балл

2. Һәрбер дөрес төзелгән репликага – 1әр балл, максимум – 4 балл

3. Һәрбер дөрес җөмләгә – 1 балл, максимум – 3 балл

4. Һәрбер җөмлә – 2 балл, максимум – 12 балл

5. Һәр дөрес җәмләгә – 1 балл, максимум – 10 балл

“5”- 35- 31 балл

“4”- 30 -21 балл

“3”- 20-10 балл

“2”- 9 -0 балл

11 нче сыйныф (рус төркеме)

татар теленнән беренче яртыеллык өчен контроль эш

1. Исемнәрдән сыйфатлар ясагыз, алар белән җөмләләр төзегез.

Талант, кешелек, белем, бәхет, сәләт, моң.

2. Казан дәүләт финанс-икътисад институтында яңа факультетлар ячылган. Әйтик, дустыгыз белән шул турыда сөйләшегез. Схема буенча диалог төзегез.

- яңалык әйтү;

- гаҗәпләнү, сорау бирү;

- тулы мәгълүмат бирү;

- җавап, тәкъдим.

3. **Җөмләләрне дәвам итегез:**

А) Әти рөхсәт итсә,...

Б) Укулар тәмамлангач,...

В) Марат дәрескә килмәде, чөнки...

4. Спросите у друга:

- как он провел лето;
- как прошёл в школе праздник;
- кому он подарил цветы;
- кого он поздравил праздником;
- можно ли его пригласить на дискотеку;
- купил ли он билет в кино?

5. **Иҗади характердагы эш.**

“Минем киләчәктә сайлаячак һөнәрем” темасына үз фикерләрегезне языгыз.

2 нче яртыеллык.

Рус төркеме

____мәктәбенең

11 нче_______сыйныфы укучысы____ның(нең)

татар теленнән контроль эше ___________май______________

1 вариант

1.Тәрҗемә итегез. (4 балл)

а) иңбаш _______кость

б) сөяк ______ладонь

в) уч төбе _______сухожилие

в) сеңер _______плечо

2.Сүзләрне русча әйтегез. (5 балл)

белем_________________

зирәклек____________________

түземлек______________________

җаваплылык_____________________

максатчанлык___________________

3.Тиешле тәрҗемәне күрсәтегез.(3 балл)

____җыелышны оештырган кеше

____җыелышны оештыручы кеше

____җыелышны оештырачак кеше

а) человек,который организует собрание

б) человек, который организовал собрание

в) человек ,который организовывает собрание

4.Сүзләрне тиешле тәртиптә язып,җөмлә төзегез.(4 балл)

балалар, ун, соңгы ,саны, тапкыр, ике, Россиядә, арткан, йортының, елда.

____

5.Тиешле вариантны күрсәтегез. (1 балл)

чтобы выбрать хорошую профессию – яхшы һөнәр ___________өчен

а) сайлый; б) сайларга; в) сайлау

6.Тиешле кушымчаларны куеп,сыйфатлар ясагыз. (3 балл)

а) гауга____ б) тынгы____ в)бәйләнү___

Кушымчалар: -сыз; -лы; -чан; -чән

7.Җөмләләрне дәвам итегез.(3 балл)

Юбилей уңаеннан____

Эшсез калганга күрә____

Мәкалә язганнан бирле____

8.Тиешле тәрҗемәне күрсәтегез. (2 балл)

а) ярышта катнашасы килә ____надо участвовать в соревнованиях

б)ярышта катнашасырга кирәк ____хочется участвовть в соревнованиях

9.Фикерләрегезне әйтеп, үзегез турында сөйләгез.

Бүген син нәрсә белән бәхетле? Бәхетле булыр өчен сиңа нишләргә кирәк? (10 балл)

____

Бәяләү критерийлары: 32 -35 балл – “5”ле

25 - 31 балл –“4” ле

19 – 24 балл – “3” ле

1 - 18 балл –“2” ле

Билге:____

Укытучы: Мухаметзянова Л.Ф..______________________________________

Ассистенты: Салахова Э.Ф. ____

2 нче яртыеллык.

Рус төркеме

____мәктәпнең

11 нче_______сыйныфы укучысы____ның(нең)

татар теленнән контроль эше ___________май______________

2 вариант

1.Тәрҗемә итегез. (4 балл)

а) терсәк _____рука (от плеча до запястья)

б) беләк ______запястье

в) беләк сөяге ______предплечье

г)беләзек сөяге ______локоть

2.Сүзләрне русча әйтегез. (5 балл)

саклык______________________________

иҗадилык__________________________

тәвәкәллек______________________________

төгәллек________________________________

куркусызлык________________________________

3.Тиешле тәрҗемәне күрсәтегез. (3 балл)

___үз эшенең остасы булыр

___үз эшенең остасы булыр өчен

___үз эшенең остасы булыр алдыннан

а) перед тем как стать мастером своего дела

б) будет мастером своего дела

в) чтобы стать мастером своего дела

4.Сүзләрне тиешле тәртиптә язып,җөмлә төзегез.(4 балл)

җитте,Россиядә,балаларның,миллионга,караучысыз,саны,бүген,бер,калган.

5.Тиешле вариантны күрсәтегез. (1 балл)

в зависимости от того, как работать – ничек эшләүгә__________________

а) карый; б) карап; в) карасын

6.Тиешле кушымчаларны куеп, сыйфатлар ясагыз.(3 балл)

эчкер___ зарлану_____ оял_____

Кушымчалар: -лы; -сез; -чән; -чан

7.Җөмләләрне дәвам итегез.(3 балл)

Эшсез калганга кадәр_____________________________________

Яхшы эш табу өчен____

Эш таба алмаганга күрә_______________________________________

8.Тиешле тәрҗемәне күрсәтегез. (2 балл)

а) ярышта катнашасы калган ___вот бы участвовать на соревнованиях

б) ярышта катнашасы иде ____надо было участвовать на соревноаниях

9.Фикерләрегезне әйтеп, үзегез турында сөйләгез.(10 балл)

Син кем булырга телисең? Ни өчен? Бу һөнәр буенча эшләүнең нинди уңай һәм тискәре яклары бар?

____

Бәяләү критерийлары: 32 -35 балл – “5”ле

25 - 31 балл –“4” ле

19 – 24 балл – “3” ле

1 - 18 балл –“2” ле

Билге:____

Укытучысы:Мухаметзянова Л.Ф..____

Ассистенты: Салахова Э.Ф.____

Эш программасына төзәтмәләр кертү бите

Класс	Дәрес темасы	План буенча үткәрү вакыты	Төзәтмәләр кертүнең сәбәбе	Төзәтмәләр кертү чаралары	Фактта үткәрү вакыты